

Skjemainformasjon

Skjema	Norges dokumentarv - nominasjonsskjema
Referanse	1007728
Innsendt	07.06.2016 08:39:40

Sammendrag

Sammendrag

Tittel på dokument(er)/arkiv(er) som nomineres

Statoils første styreprotokoll.

Sammendrag (maks 3000 tegn)

Den norske stats oljeselskap A/S ble formelt etablert 18. september 1972. Ønsket var at staten skulle være representert i den norske petroleumsektoren. Dette var en sektor som raskt økte i størrelse etter det større oljefunnet som ble funnet i Nordsjøen i 1969. Stortinget hadde tidligere på året i 1972, 14. juni vedtatt enstemmig at selskapet skulle være et aksjeselskap der staten var eiere. Navnet ble senere Statoil og de skulle utvikle seg til å bli et verdensomspennende konsern. Det er Nordens desidert største selskap målt etter omsetning (i overkant av 600 milliarder kroner i 2014). Statoil ASA er den ledende aktøren på norsk kontinentalsokkel og man kan ikke snakke om Norge som oljenasjon uten å komme inn på selskapets betydning for landet. Knapt en dag går uten at selskapet er nevnt i media. Det er nok et av de mest omtalte selskapene i Norge, både på godt og vondt. Alle kjenner til Statoil og deres rolle i Norge.

Dokumentarven som nå nomineres er starten på det hele. Norsk olje- og gassarkiv ved Statsarkivet i Stavanger fungerer som Statoils historiske arkiv og ønsker å få søkelyset over på Statoils første styreprotokoll. Denne symboliserer et viktig skifte i norsk oljehistorie. Et norsk selskap tok sin plass blant de internasjonale aktørene. Nasjonens historie var ikke det samme etter dannelsen av Statoil som den var før. Statoils historie er en del av Norges historie.

Oljeindustrien har i en årrekke vært landets største næring målt i verdiskaping, statlige inntekter, investeringer og eksportverdi. I 2014 var 240 000 nordmenn direkte eller indirekte sysselsatt i sektoren. Statoil har over 20 000 ansatte og virksomhet i 37 land. De er operatører for om lag 70 prosent av olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel.

Før år 2001 eide staten 100 prosent av aksjene i selskapet. Nå er andelen på 67 prosent. Ved opprettelsen av selskapet i 1972 ble det klart at det skulle være en tredelt rolledeling mellom departement (Olje- og energidepartementet), regulerende faginstitusjon (Oljedirektoratet) og selskap (Statoil). Dette var annerledes fra mange oljeproduiserende land i Midtøsten og Latin-Amerika. Der hadde statlige oljeselskaper ansvar for alt. I den norske tredelingen skulle Statoil representere statens forretningsmessige interesser.

Med direkte og indirekte politiske mandat, opererte ikke Statoil som et privat selskap. Det ble arbeidet for at norsk leverandørindustri skulle sikres strategisk viktige oppdrag, og dette har videre bidratt til en utvikling av spesialisert norsk oljeteknologisk kompetanse. Statoil skulle være et foregangsselskap når det gjaldt å etablere norske arbeidslivsstandarder. Høye standarder ved sikkerhet, miljø, samt en etablering av et trepartssamarbeid mellom stat, selskap og fagforeninger; Statoil skulle gå foran resten. Selskapets unike historiske påvirkning på norsk historie bør markeres og vise igjen i Norges dokumentarv både i dag, men også etter landets oljeeventyr tar slutt.

Styreprotokollen inneholder blant annet Statoils første styremøte, hvor høyesterettsadvokat Jens Chr. Hauge (formann), generaldirektør Vidkun Hveding (nestformann), stortingsrepresentant Aksel Fossen, direktør Per M. Hansen og byråsjef Ivar Tangen fra Industridepartementet (styresekretær) deltok. Ansettelsesprosessen som leder til at statssekretæren i Industridepartementet, Arve Johnsen, fikk jobben som Statoils administrerende direktør, er nøye beskrevet. Arve Johnsen forble administrerende direktør i selskapet frem til 1988. Styreprotokollen går fra 1972 til 1978 og dokumenterer dermed selskapets tidlige utvikling. Dette er de tidlige årene i norsk oljeindustri på sokkelen. Land og selskap går hånd i hånd.

Opplysninger om søker

Opplysninger om søker

Navn på søker

Statsarkivet i Stavanger, Norsk olje- og gassarkiv

Søkers tilknytning til den nominerte dokumentarven

Statsarkivet i Stavanger fungerer som Statoils historiske arkiv.

Kontaktperson(er)

Navn

Mette Tjørhom Frick

Stilling

Førstekonsulent ved Norsk olje- og gassarkiv, Statsarkivet i Stavanger.

E-postadresse

metfri@arkivverket.no

Telefonnummer

47600539

Fullmaktserklæring

Jeg bekrefter at jeg har fullmakt til å nominere dokumentarven som beskrives i dette nominasjonsskjemaet til Norges dokumentarv

Navn

Mette Tjørhom Frick

Stilling

Førstekonsulent

Institusjon

Statsarkivet i Stavanger, Norsk olje- og gassarkiv

Identifikasjon og beskrivelse

Identifikasjon og beskrivelse av dokumentarven

Nøyaktig tittel på dokumentarven, omfang, datering (ytterår) og navn på institusjon/organisasjon som skal stå på et eventuelt diplom

Styreprotokollen som nomineres er den første styreprotokollen i Statoil. Det dreier seg om 1 protokoll i omfang. Den kan finnes beskrevet som PA 1339 - Statoil ASA, arkivdel 1: Sentralarkivet/Fjernarkivet, serie Aba - Styreprotokoller Statoil. Stykke L-0001. Dateringen er: 05.10.1972 - 14.12.1978. Dette er arkivet etter Statoil ASA som befinner seg ved Statsarkivet i Stavanger. På et eventuelt diplom vil vi gjerne at det står «Norsk olje- og gassarkiv».

Visuell dokumentasjon

Ingen vedlegg lastet opp

Kataloginformasjon/arkivbeskrivelse/arkivreferanse

Proveniens (opprinnelse)

Dette er protokollen etter de første styremøtene i det nyopprettede selskapet, Statoil. Den ble overlevert til Statsarkivet i Stavanger i 2012. Protokollen ble levert sammen med styreprotokollene fra videre styremøter i selskapets historie. Årgangene 1972-1973 har blitt skannet og er tilgjengelige for alle i Digitalarkivet på nett.

Bibliografi

Statoil ASA fyller 50 år i 2022 og har satt historikere ved Universitetet i Oslo i gang med å skrive selskapets historie til den anledningen. Det vil også komme flere akademiske oppgaver om selskapets historie i årene fremover i den forbindelse. Det er skrevet mye om Statoil som selskap tidligere. Hvor mye som er skrevet om den første styreprotokollen er heller uvisst, men den har nok blitt brukt som kilde i mye av litteraturen om Statoils begynnelse. Det første styremøtet blir beskrevet på Offshore.no: http://offshore.no/sak/36192_statoils_foerste_styremoete (oppdatert 05.10.2012, funnet 27.05.2016) av Bjørn Vidar Lerøen, spesialrådgiver i Norsk Olje og Gass.

Støtteerklæringer

Navn: Finn E. Krogh

Tittel: Direktør ved Norsk Oljemuseum

E-post: finn@norskolje.museum.no

Telefon: 51 93 93 02 / 975 48 443

Støtteerklæring

Ingen vedlegg lastet opp

Juridiske forhold

Juridiske forhold

Hvem eier dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Statoil ASA
Adresse	Postboks 8500 Forus, 4035 Stavanger.
Telefon	51990000
E-post	Torunn Loftsgård (Principal Analyst Information Management CFO GBS IT AXDM INS Team Facilitator Document Centre Statoil ASA) tlof@statoil.com

Hvem forvalter dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Statsarkivet i Stavanger, Norsk olje- og gassarkiv
Adresse	Bergelandsgata 30, 4012 Stavanger
Telefon	51501260
E-post	sastavanger@arkivverket.no

Tilgang

Vil det være faktorer som begrenser offentlig tilgang til dokumentene? Beskriv dem i så fall nedenfor.

Ja og nei. Hele protokollen er digitalisert. De første to årene er publiserte og offentlig tilgjengelige på <http://arkivverket.no/Digitalarkivet> . Resten har også blitt digitalisert, men er ikke frigitt ennå. De upubliserte har en klausul på 60 år i henhold til Arkivloven § 16.

Opphavsrett

Beskriv den opphavsrettslige statusen til dokumentarven.

Det foreligger ingen kjente opphavsrettigheter knyttet til den nominerte dokumentarven.

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Autentisitet

Alt tyder på at dokumentene er autentiske. Det er ingen indikasjoner på at dokumentene er forsøkt endret eller forfalsket på noe tidspunkt.

Nasjonal betydning

Det er den første styreprotokollen i Nordens største selskap. Statoil vil og bør huskes som en viktig aktør i Norges historie og deres første styreprotokoll representerer en uerstattelig del av både selskapets og landets historie. Den gir et innblikk i hvordan et statlig oljeselskap ble opprettet i Norge i den nye oljealderen. Protokollen viser hvordan man i begynnelsen satte standarder og regler som senere har påvirket landets velstand, teknologi og samfunnsutvikling, og hvordan man kom frem til disse ideene. Protokollen har blitt digitalisert, da vår konservator fryktet at limen i protokollen ville på sikt skade teksten. Skulle protokollen bli ødelagt eller gå tapt uten å ha blitt digitalisert, ville både Statoil og landet miste et viktig symboldokument.

Tilleggsriterier

Dokumentenes nasjonale betydning må bli bekreftet gjennom ett eller flere av disse kriteriene

Tid

Styreprotokollen er den første av sitt slag i det nyopprettede selskapet. Den representerer en ny tidsperiode i norsk historie. Det norske samfunnet endret seg kraftig fra funnet av Ekofisk i 1969 og i årene fremover. Oljeeventyret har forandret landet vi bor i og Statoil har tatt en viktig del i dette eventyret.

Sted

Mennesker

Som et statlig selskap hadde de politiske partiene, Stortinget og regjeringene også meninger om hvordan Statoil skulle drives. Gjennom styreprotokollene kan man se hvordan bestemmelser gjort på styremøtene har påvirket arbeidshverdagen til arbeidere i både Statoil og andre norske bedrifter. Det var en ny norsk hverdag som ble påvirket av de utvalgte få som utgjorde styret. Ringvirkningene på resten av det norske samfunnet var derimot ikke få.

Emne og tema

Politisk sett var oppstarten av Statoil en endring fra hva som før var. Det ble gjort politiske grep for å få kontroll på inntektene fra oljeindustrien. Den norske modellen har blitt kjent som en særegen måte å gjennomføre denne behandlingen av oljeinntektene på. Etableringen av det norske 3-partssystemet har påvirket hvordan man i dag ser på oljeeventyret i Norge sammenliknet med hvordan det ble håndtert i andre land. Ringvirkningene fra disse styremøtene blir å finne igjen i både naturvitenskapens teknologiske utvikling, samt i samfunnsutviklingen som man finner igjen i både samfunnsvitenskapen og humaniora. Vi snakker her om ledelsen av et selskap som har påvirket de fleste delene av det norske samfunnet i løpet av selskapets snart 50-årige levetid.

Form og stil

Tidligere var det lovpålagt at styreprotokoller skulle være innbundet og signerte. Protokoller er nå et format som forsvinner ut.

Sosial, åndelig eller kulturell verdi

Utfyllende opplysninger

Utfyllende opplysninger

Sjeldenhet

Det finnes kun en første for selskapet, men det eksisterer mange styreprotokoller totalt sett. Denne er viktig for Statoils historie og av symbolsk verdi for Norge.

Integritet

Den bærer ikke preg av å ha blitt endret på noe vis. Ligger i en kontekst i sitt arkiv, slik den kom til Norsk olje- og gassarkiv fra Statoil ASA. Permen er noe skjør og må håndteres med forsiktighet. Limet på sidene har begynt å gjøre sin skade, men denne prosessen har blitt sattet ned av vår konservator.

Representativitet

Dokumentarven representerer noe nytt i norsk oljehistorie. Et norsk statseid oljeselskap i 1972 var nyskapende og ingen visste da hvordan selskapet ville utvikle seg til å bli Nordens desidert største selskap.

Konsultasjon og samtykke

Konsultasjon og samtykke

Har dokumentarvens eier(e) og forvalter(e) blitt orientert om og godkjent nominasjonen?

Ja

Vurdering av risiko

Vurdering av risiko

Gi en beskrivelse av i hvor stor grad den nominerte dokumentarven er truet.

Styreprotokollen er ikke truet. Den oppbevares i arkivdepot som er et godkjent lokale i henhold til arkivforskriften. Tæringen av limen går sakte, og protokollen har blitt digitalisert.

Bevaringsplan

Bevaringsplan

Inngår dokumentarven i en bevaringsplan?

Ja

Hvis ja, last opp et sammendrag av bevaringsplanen. Hvis nei, last opp opplysninger om de nåværende bevaringsforholdene og forvaltningen av dokumentarven.

Vedlegg

- Plan_for_fysisk_bevaring_for_Statsarkivet_i_Stavanger_rapport_1.docx

Resultat og tilleggsinformasjon

Resultatet av nominasjonen og ev. tilleggsinformasjon

Hva ønsker din institusjon å oppnå ved å få dokumenter innskrevet i Norges dokumentarv? Kom med eventuell tilleggsinformasjon som støtter en innskriving i Norges dokumentarv.

Norsk olje- og gassarkiv ønsker å fremme Statoils første styreprotokoll for å fremheve hvilken betydning oljeindustrien har hatt på Norge og norsk historie. Protokollen symboliserer Statoils begynnelse, og Statoil har siden sin start i 1972 symbolisert norsk oljepolitikk. Siden mye av norsk oljeindustri befinner seg offshore på sokkelen, så er det gjerne ikke like synlig for nordmenn flest. Norsk olje- og gassarkiv ønsker at oljeindustriens viktige betydning for Norge skal gjøres mer synlig. Håpet er da at ved å nominere et symbolsk dokument til Norges dokumentarv, så vil denne delen av norsk historie, økonomi, samfunnsliv, industri og teknologiske utvikling også kunne vise igjen blant andre deler av norsk dokumentarv. Norsk industri er per i dag kun representert ved et fåtalls arkiv i listen, mens oljeindustrien glimrer med sitt fravær, til tross for at den er Norges største næring. Statoil som Nordens største selskap, og som et selskap som om få år fyller 50 år, burde være representert.

Fra begynnelsen av har vi vært klar over at oljen er en ressurs som sannsynligvis kommer til å forsvinne. Hvor mange år landet har igjen som en oljenasjon er uvisst. Norsk olje- og gassarkiv jobber for å bevare sektorens dokumenter både i dag og etter den dagen oljen tar slutt. På liknende vis jobber Norges dokumentarv med å synliggjøre og bevare dokumenter som har vært og er viktige for norsk historieforståelse. Hva forstår man om Norge som land og nordmenn som folk ved å se på bidragene som hører til under Norges dokumentarv? Hvordan vil vi fremstå? Landets eventyrlige vekst de siste 50 årene burde være inkludert. Oljen fra Nordsjøen og norsk sokkel, og hvordan vi som nasjon valgte å håndtere rikdommen, det forteller mye om moderne nordmenn og landets nyere historie.

Norsk olje- og gassarkiv jobber aktivt for å samle arkiver og dokumenter fra oljebransjen. Kun på de få årene prosjektet har pågått, så har bevisstheten rundt det at dokumentasjon også fra oljebransjen bør bevares for fremtiden, økt. Ved et videre fokus på dette, så håper vi at vi unngår at viktige brikker i norsk oljedokumentasjon forsvinner. Dette gjelder kanskje spesielt nå i 2016 som er et nedgangår for bransjen. Selskaper forsvinner, blir kjøpt opp, flyttes til utlandet og går konkurs. Innførselen av et symbolsk dokument, slik som Statoils første styreprotokoll kan kanskje bidra til at flere bedrifter tar kontakt med Norsk olje- og gassarkiv før dokumentasjonen deres også forsvinner. Bedriftsarkivene som skapes i dag kan være interessante for Norges dokumentarv om 50 år. Det kan sies mye om oljeindustrien og Statoil, men Norge hadde ikke vært det samme landet i dag foruten dem.